

סקירה כללית

תוכן העניינים

- תוכנית תגובה מתמקדת בצרכים החקלאיים הנובעים מן הסערה בחודש ינואר*..... 3
- משבר פיננסי מחבל במערכת הטיפול הרפואי הפלסטינית*..... 6
- עזה: יותר מ-2,400 נותרים עקורים מאז ההסלמה במעשי האיבה בנובמבר 2012.... 7
- הסלמה בעימותים במהלך הפגנות הזדהות עם אסירים פלסטינים..... 9
- נמשכת פעילות מתנחלים בשכונות מגורים פלסטיניות בירושלים המזרחית..... 12

לעקירה נודעת השפעה שלילית גופנית, כלכלית ורגשית חמורה על בני אדם. בשנים האחרונות כללו הגורמים המרכזיים לעקירה בשטח הפלסטיני הכבוש פריצתם של מעשי איבה, תכנון מגביל, פעילות מתנחלים ואסונות טבע. התפתחויות ופעילויות במהלך חודש פברואר הדגישו את מצבן של משפחות שנעקרו לאחרונה, או המצויות בסכנת עקירה קרובה, וכן את תפקידו של הסיוע ההומניטרי בהקלת המצוקה הנובעת מעקירה.

ברצועת עזה, יותר מ-2,400 בני אדם שבתיהם נהרסו או ניזוקו ללא תקנה בסבב מעשי האיבה בנובמבר 2012 עדיין עקורים ומתאכסנים במגורים

שכורים או אצל משפחות מארחות. ככשליש מ-382 הבתים שנפגעו כבר החלו אמנם עבודות השיקום, אך הן לא הושלמו באף אחד מהם. במהלך החודש סיימו סוכנויות או"ם, יחד עם רשויות מקומיות וארגונים לא ממשלתיים מקומיים, את חלוקת הסיוע

החוב השוהדאי באזור שפשלטה ישראליית בעיר תפתון, פרס 2013. התנועה הפלסטינית אסורה כמעט לחלוטין ופל החנינות נסגרו בצא טניה צפא.

דגשים מרכזיים

- מותם של שישה אזרחים פלסטינים לא חמושים בעימותים עם כוחות ישראלים מעורר חששות בדבר הפרות אפשריות של הזכות לחיים, וכן בדבר היעדר אחריות.
- בינואר נרשם המספר הגדול ביותר של הריסות בשטח C של הגדה המערבית בחודש יחיד זה למעלה משנתיים, הריסות שהביאו לעקירתם של 250 בני אדם.
- סופת חורף שפגעה בשפ"כ בין ה-7 ל-10 בינואר החמירה עוד יותר את מצבן של כמה קהילות שמלכתחילה היו חלשות וכגיעות.

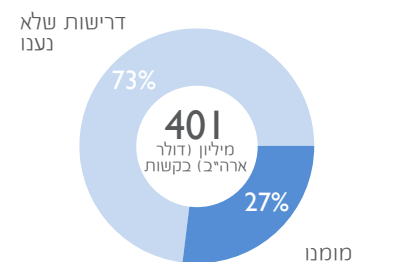
נתונים לחודש דצמבר

- 3 אזרחים פלסטינים שנהרגו (כתוצאה מסכסוך ישיר)
- 766 אזרחים פלסטינים שנפצעו (כתוצאה מסכסוך ישיר)
- 236 ילדים פלסטינים במעצר בידי ישראל
- 14 מבנים שנהרסו בגדה המערבית
- 92% בקשות של מסופלים לציאה מעזה שאושרו על ידי ישראל

מימון הליך הפנייה המשולבת

401 מיליון (דולר ארה"ב) בקשות

27% מומנו

בכסף מזומן לכל המשפחות העקורות. סיוע זה נועד לכסות את הוצאות דמי השכירות ורכישת פריטי ריהוט ופריטים חיוניים אחרים לבית.

בירושלים המזרחית האיזו עמותות מתנחלים את מאמצייהן להשתלט על אדמה ונכסים בשכונת שייחי גיראח, הממוקמת במיקום אסטרטגי. הליכי הגירוש המתמשכים בבית משפט ישראלי הציבו משפחה בת עשר נפשות (משפחת שמאסנה) בסכנת עקירה קרובה. הרשות הפלסטינית סיפקה למשפחה ייעוץ משפטי. נכון להיום מתגוררים על פי ההערכות בשכונות פלסטיניות בירושלים המזרחית 2,000 מתנחלים, עובדה הגורמת למתיחות מתמדת ולהגברת הפיצול של האזורים המושפעים.

אף שכל 650 בני האדם שנעקרו כתוצאה מהצפות בסופה של חודש ינואר חזרו לבתיהם, הרי שהנזק שנגרם למחסים שלהם, שהיו רעועים מלכתחילה, הפך רבים מהם פגיעים עוד יותר. בהתערבות שהושלמה במהלך החודש קיבלו יותר מ-100 משפחות רועים בדרום הגדה המערבית סיוע בהתאמת מחסי המגורים שלהם לתנאי החורף. מספר התערבויות נוספות שעדיין מתנהלות או שהושלמו בכפראור ביקשו להקל את פגיעתם של הנזקים שגרמה הסערה למי שמתרפנסים מחקלאות, נזקים הנאמדים ב-16.5 מיליון דולרים ארה"ב. הקדימויות המרכזיות של ההתערבויות היו צמצום תמותת בעלי חיים, שיקום חממות ותיקון של דרכים חקלאיות המשרתות קהילות מבודדות.

בגדה המערבית הביא כפראור גם להסלמה בעימותים בין פלסטינים לכוחות ישראליים במהלך הפגנות ומחאות. רוב ההפגנות נערכו לאות הזדהות עם אסירים פלסטינים שובתי רעב בבתי כלא ישראליים, ואילו אחרות תבעו את פתיחתו מחדש של הרחוב הראשי בעיר חברון (רחוב א-שוהדא), המשמש כיום ישראליים בלבד, לתנועת פלסטינים. כתוצאה מכך נפצעו 737 אזרחים פלסטינים, נתון גדול פי שלושה מן הממוצע החודשי של פצועים בשנת 2012. מדאיג במיוחד השימוש התכוף יותר בידי כוחות ישראליים בקליעי מתכת מצופים גומי, שגרמו למותו של מכגין אחד ולפציעתם של 310 מכגינים נוספים, שחלקם במצב אנוש. שירות הביטחון הכללי הישראלי רשם גם עלייה חדה במספר המתקפות של פלסטינים נגד כוחות ביטחון ישראליים, בעיקר השלכת בקבוקי תבערה, שגרמו לפציעתם של שני חיילים.

ההשפעה השלילית של המשבר הפיננסי הפוגע ברשיף על מתן שירותי בריאות מעוררת דאגה גוברת. חובו של משרד הבריאות מגיע ליותר מ-170 מיליון דולרים ארה"ב, רובם לספקי פרמצבטיקה ולבתי חולים המעניקים שירותי רפואת מומחים. עובדי מערכת הבריאות פתחו בשביתות במחאה על תשלומי המשכורות הלא סדירים והמחסור בכוח אדם, המפחיתים גישת מטופלים לטיפול רפואי ומאלצים בתי חולים לבטל ניתוחים שאינם ניתוחי חירום.

התפתחויות ופעולות במהלך חודש כפראור הדגישו את מצבן של משפחות שנעקרו לאחרונה, או המצויות בסכנת עקירה, כמו גם את תפקידו של הסיוע ההומניטרי בהקלת הקשיים הנובעים מהמצב.

תוכנית תגובה מתמקדת בצרכים החקלאיים הנובעים מן הסערה בחודש ינואר*

תמונות לוויין מעודכנות הקלו על זיהוי צרכים

מספר התערבויות הומניטריות שהושקו או הושלמו במשך חודש פברואר, בתיאומם של כוח המשימה לענייני מזון ומשרד החקלאות הפלסטיני, ביקשו לטפל בצורכי המחיה של חקלאים ורועים נפגעי סופת החורף שהייתה בשפייכ בין ה-7 ל-10 בינואר.

הגשמים הבלתי פוסקים במהלך ימי הסערה, בצירוף עם העובדה שנחלים ונהרות רבים עלו על גדותיהם ועם מצבה המערער של תשתית הביוב והניקוז, גרמו להצפות חסרות תקדים בשטחים שונים ברחבי השפייכ. בשילוב עם הרוחות העזות גרמו ההצפות לנזק נרחב לתשתיות ולנכסים חקלאיים, ביניהם חממות, מחסים לבעלי חיים, בעלי חיים ויבולי שדה.

אומדן מקיף שמשרד החקלאות הפלסטיני ביצע בגדה המערבית ובעזה העריך את שווי הנזקים שגרמה הסופה למגזר החקלאות ב-16.6 מיליון דולר ארה"ב בקירוב. כן זיהה האומדן את שלוש הקדימויות המרכזיות עבור התגובה הדרושה: צמצום תמותת בעלי חיים, תיקון חממות שניזוקו ושיקום דרכים חקלאיות המחברות קהילות מבודדות לשווקים.

מגזר בעלי החיים

הטמפרטורות הנמוכות, הגשם וההצפות במשך הסערה, יחד עם הרס של מחסים לבעלי חיים, גרמו לעלייה חדה בתמותה ובתחלואה של בעלי חיים, במיוחד בקהילות רועים פגיעות וחלשות מלכתחילה בשטח C של הגדה המערבית. פגיעה זו הוחמרה עוד יותר בשל ההרס של גידולי דגנים המשמשים מזון לבעלי חיים, שאילץ רועים לרכוש מספוא יקר.

צילום: FAO

צוות הפחייקס פותחם תחופות לחיות משק שנפגעו בדלקת האות ובשילושלים באיזור גנין; פברואר 2013

* את המידע לפרק זה סיפק כוח המשימה לענייני ביטחון תזונתי בשפייכ, המתאם את פעולותיהם של סוכנויות האו"ם והארגונים הלא ממשלתיים העובדים בתחומי החקלאות, הסיוע במזון ומזון-תמורת-עבודה.

השווי המוערך של נזקי הסופה למגזר החקלאי עומד על כ-16.5 מיליון דולאר אמריקאי. שלושת העדיפויות בסיוע החירום הן: צמצום תמותת חיות המשק, תיקון חממות שניזוקו ושיקום דרכים חקלאיות המחברות קהילות מבודדות.

רכיב אחד של התגובה, שאותו מיישמים ארגון המזון והחקלאות של האו"ם, המרכז הפלסטיני לפיתוח בעלי חיים ואגף הווטרינריה של משרד החקלאות, היה הגשת סיוע וטרינרי (בעיקר תרופות וויטמינים) ל-350 רועים ברחבי הגדה המערבית - הסיוע התמקד בכ-3,000 בעלי חיים, וניתן באמצעות חמש מרפאות ניידות. הסיוע לווה בפעולות מעקב של משרד החקלאות, שלקח דגימות מבעלי חיים חולים בכדי לזהות מחלות ספציפיות.

רכיב נוסף יתמקד ברועים שהושפעו לרעה על ידי אובדן של מחסנים לבעלי חיים. במשך החודש אישרה קרן החירום ההומניטרית, שמנהל המשרד לתיאום עניינים הומניטריים, הקצאה של 250,000 דולרים ארה"ב לשיקום של 272 מחסנים לבעלי חיים ב-66 קהילות ברחבי הגדה המערבית, כדי למנוע שחיקה נוספת של נכסים ומגננוני התמודדות. המיזם ייושם על ידי שישה ארגונים לא ממשלתיים בינלאומיים בחודשים מרס-מאי 2013.

משרד החקלאות מעריך כי יותר מ-4,200 חממות ניזקו במשך הסערה. ההפסדים הכספיים לחקלאים יחידים נעים בין 650 דולר ארה"ב בגין נזק לכיסויי פלסטיק של חממות, לבין יותר מ-10,000 דולרים ארה"ב במקרים של אבדן מלא. מייד עם תום הסופה רכש משרד החקלאות את החומרים והתשומות הדרושים לשיקום של חממות בשווי 1.8 מיליון דולר ארה"ב. בחודש פברואר ניתנה קדימות לחקלאים שעונתם של הגידולים שהם מגדלים טרם הסתיימה, בעיקר בצפון הגדה המערבית.

בנוסף על כך אישרה קרן החירום ההומניטרית במשך פברואר שלושה מיזמים שיושמו על ידי ארגונים לא ממשלתיים מקומיים, ואילו מיזם נוסף שהוגש על ידי ארגון לא ממשלתי בינלאומי מצוי בשלבי אישור סופיים. ארבעת המיזמים מתמקדים בצרכיהם של 959 מגדלי חממות בקנה מידה קטן ברצועת עזה, בעיקר בחלקה הדרומי, שההצפות גרמו להם את הנזקים הכבדים ביותר, בכדי למנוע שחיקה נוספת של נכסים ומגננוני התמודדות. שווי המיזמים הינו 856,000 דולרים ארה"ב וצופים כי ייושמו בארבעת החודשים הקרובים.

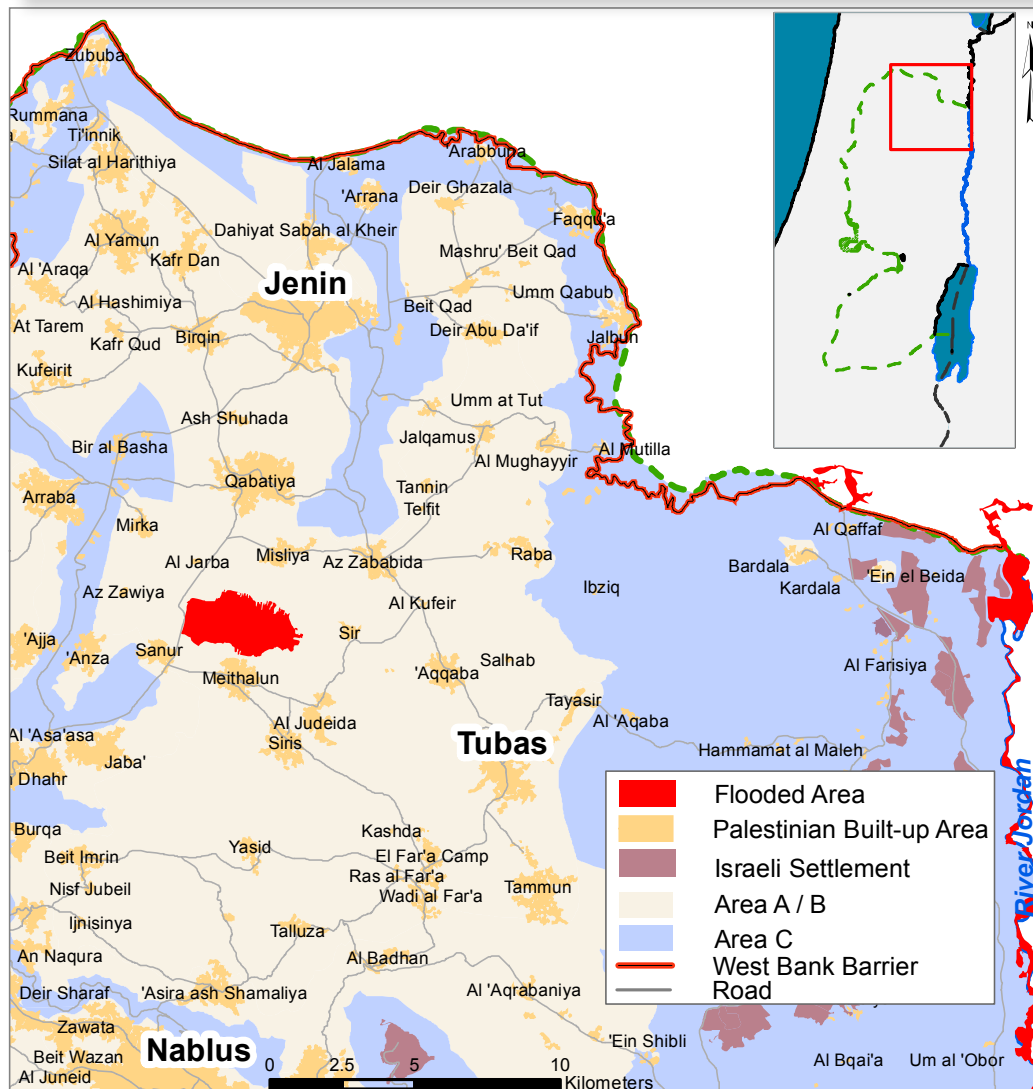
שיקום כבישים

ההצפות הנרחבות גרמו נזק משמעותי למספר כבישים בצפון הגדה המערבית, המקשרים בין קהילות חקלאיות מבודדות לבין מרכז השווקים והשירותים העיקרי שלהן בערים טמון, טובאס, גינין וקלקיליה. כמה מן הכבישים הללו הפכו לבלתי עבירים באופן חלקי. משרד החקלאות מעריך כי היקף הנזק הוא בשווי של יותר מ-1 מיליון דולרים ארה"ב. נכון לעכשיו החלה תוכנית הפיתוח של האו"ם בשיקומם של מספר כבישים, וגורמים אחרים בוחנים את שיקומם של כבישים אחרים.

תמונת לווין

כדי להקל את מאמצי התגובה, הפעילו ארגון המזון והחקלאות והמשרד לתיאום עניינים הומניטריים את האמנה הבינלאומית "חלל ואסונות קשים" והשיגו צילומי לווין מעודכנים, המאפשרים למפות אזורים שנפגעו על ידי הצפות. האמנה שואפת לספק מערכת מואחדת לאיסוף ואספקה של נתונים מן החלל לנפגעי אסונות טבע, באמצעות משתמשים מורשים. כל אחת מהסוכנויות החברות בה מתחייבת למתן משאבים בכדי לתמוך בתנאי האמנה, ובכך לסייע להקל את השפעתם השלילית של אסונות על חיי אנוש ורכוש.¹

על מנת לקדם את מאמצי הסיוע הפעילו אוציה ו-FAO הבינלאומית "החלל ואסונות גדולים" [International Charter "Space and Major Disasters"] והשיגו תמונות לווין מעודכנות שאיפשרו למפות את האיזורים שניפגעו בסופה.

ניתוח הצילומים (ראו מפה) מצביע על כך ברצועת עזה הוצפו 84,000 מטרים רבועים, סביב נחל עזה, באזור החוף של ואדי א-סלקה בשטח התיכון, ובכיסים קטנים בעיר ובמחנה הפליטים רפיח. השטחים המרכזיים שנפגעו מהצפות בגדה המערבית היו עמק סנור בנפת גינין (6,100 מטרים רבועים) ודיר בלוט בנפת סלפית (111 מטרים רבועים).

מתן תמיכה בצורכי המחסה של קהילות רועים בנפת בית לחם

מאות אוהלי מגורים ומחסות רועים אחרים שהיו ממוקמים בקהילות הרועים הקטנות בשטח C ניזוקו כתוצאה מהסופה. בעקבות אומדן שנערך באמצע חודש ינואר, השיקה ממשלת צרפת, באמצעות שותף מיישם (ימק"א) מיזם לאיטום אוהלי מגורים מפני גשמים. המוטבים כוללים 104 משפחות (650 נפשות) החיות בקהילות רועים בחלקה המזרחי של נפת בית לחם. המשפחות קיבלו יריעות ניילון או פ.י.ו.סי, שאותן התקינו בעצמן בגישה של עזרה עצמית. בנוסף על כך קיבלה כל משפחה עצים להסקה, בכדי למתן את פגיעתו של מזג האוויר הקר.

משבר פיננסי מחבל במערכת הטיפול הרפואי הפלסטינית*

בית חולים חדש בעיירה טובאס, הדרוש מאוד בצפון הגדה המערבית, באזור מוזנח מבחינת שירותים, נבנה וצויד במימון של מדינות תורמות אבל עומד ריק ושומם, כאשר הציוד שבו מושבת בלא שימוש והערובות להפעלתו פקעו - כל זאת בשל מחסור במימון לאישו של בית החולים.

המשבר הפיננסי הפוגע ברשות הפלסטינית (רשיף) גרם לצמצום השירותים שנותן משרד הבריאות בגדה המערבית, משום שהמשרד אינו יכול לכסות את שלושת תחומי ההוצאות הגדולים ביותר שלו - משכורות לעובדים (לרבות איוש בתי חולים שזה עתה נכנס), רכישת תרופות ואספקה רפואית, והפניית מטופלים לטיפול מומחים. מתוך תקציב כולל של 1.35 מיליארד ש"ח בשנת 2012, נדרשו 640 מיליון ש"ח לתשלום משכורות, והעלויות השוטפות היו 700 מיליון ש"ח, מרביתן למימון הפניית מטופלים לטיפול חו"ל (380 מיליון ש"ח) ורכישת תרופות (278 מיליון ש"ח).

הרשות הפלסטינית ככלל מתמודדת מאז 2011 עם משבר פיננסי חריף, הנובע בעיקרו מירידה בסיוע החוץ מקהילת התורמים והקפאת כספי מיסים שנגבו על ידי ישראל כדי לכסות את חובות הרשיף לגורמים ישראליים. בעלי תפקידים במשרד הבריאות אומרים כי אינם מבקשים הגדלה של חבילת הסיוע, אלא רק שהמדינות התורמות יממשו את מחויבותיהן הקודמות בעוד משרד הבריאות פועל ליעול עלויות.

בחודשים האחרונים נקטו עובדים בתחום הבריאות בצעדי שביתה, במחאה על תשלומי המשכורות הלא סדירים והמחסור בכוח אדם. בשל השביתות קיצרו מרפאות את שעות

אחת מחמש בקשות לגישה לבתי חולים בירושלים המזרחית מיתר הגדה המערבית מסורבת או מעוכבת²

ב-2012 הפנה משרד הבריאות הפלסטיני בסך הכול 33,469 מטופלים מהגדה המערבית ומרצועת עזה לבתי חולים מחוץ לאזורם, נתון המצביע על צורך גבוה בגישה רפואית, במיוחד לירושלים המזרחית. למטופלים מעזה, שהליך אישור ההיתרים שלהם שונה וכולל ריאיונות ביטחוניים, סבירות גבוהה יותר לקבל היתרים לגישה רפואית, לעומת מטופלים מהגדה המערבית, אבל הסבירות שיגישו בקשות להיתרים נמוכה יותר.

שיעור אישור הבקשות להיתרים שהוגשו ב-2012 על ידי מטופלים, מלווים ומבקרים בבתי חולים היה 79.7 אחוזים לתושבי הגדה המערבית ו-92.5 אחוזים לתושבי רצועת עזה. אף שבשיעור אישור הבקשות של מטופלים מעזה ניכרה עלייה קלה לעומת 2011 (89.8 אחוזים), בשיעור האישורים עבור תושבי הגדה המערבית ניכרה ירידה קלה (81.4 אחוזים). ירידה זו בשיעור האישורים בגדה המערבית החריפה מצב בעייתי מלכתחילה, שבמסגרתו במקרה אחד מכל חמישה (35,000 בקירוב מתוך 175,000) סורבה הבקשה לאישור או עוכבה. עיכוב משמעותי לעודד התור הרפואי לא התקבלה תשובה לבקשה.

הבעיות העיקריות שזוהו על ידי ארגון הבריאות העולמי הן היעדר שקיפות של הקריטריונים לאישור או סירוב לבקשות, עיכובים במתן תשובה, והיעדר נוהל ערעורים מרגע שבקשה להיתר נתקלת בסירוב.

עובדי בריאות שבתו בחודשים האחרונים במחאה על אי תשלום סדיר של משכורותיהם והמחסור בכוח אדם. השביתות גרמו לקיצור שעות השירות במרפאות, לביטול ניתוחים אלקטיביים בבתי החולים ולהפסקת העבודה במשרדי ממשלה בשעות הצהריים המוקדמות.

העבודה, בתי חולים ביטלו ניתוחים שאינם ניתוחי חירום, ומשרדי משרד הבריאות התרוקנו מעובדים בשעות הבוקר המאוחרות.

משרד הבריאות מתמודד עם חובות בסך 633 מיליון ש"ח, שהחלו להיצבר ב-2009. פרמצבטיקה והפניות של מטופלים לטיפול מומחים מייצגים יחדיו 87 אחוזים מהחוב הנוכחי, בסך 662 מיליון ש"ח, או 44 ו-53 אחוזים בהתאמה. 13 אחוזי החוב הנותרים מתחלקים בין 23 קטגוריות. ספקי הפרמצבטיקה, הן מקומיים והן ספקי חו"ל, נרתעים מלהיענות למכרזים חדשים בשל החובות הכבדים הקיימים של משרד הבריאות. גם הפניות לטיפולים הוגבלו. מתוך החוב בהיקף של 289 מיליון ש"ח, חייב משרד הבריאות 105 מיליון ש"ח לבתי חולים ירדניים, 65 מיליון ש"ח לבתי חולים בירושלים המזרחית ואת היתר למתקנים פרטיים בגדה המערבית ובעזה, וכן למתקני רפואה במצרים. הפניות מטופלים לטיפול רפואי בירדן הופסקו במאי 2012, אחרי שבשל חובותיו המצטברים של משרד הבריאות של הרשי"ף, סירבו מתקנים רפואיים ירדניים לאשפז מטופלים שהפנה אליהם.

מדי חודש מוציא משרד הבריאות כ-15 מיליון ש"ח על הפניות של מטופלים לבתי חולים בישראל, אבל ישראל מנכה כספיים אלה ישירות מהחזרי המס שהיא מחזיקה עבור הרשות הפלסטינית.

משרד הבריאות נוקט יוזמות במאמצים להגיע לניטור רחב יותר של העלויות, בכדי להגדיל את היעילות והשוויוניות במתן טיפול רפואי. ועדת ביקורת פיננסית מיוחדת פועלת עם מחלקת ההפניות לטיפול חו"ל על מנת להשוות חשבונות שמגישים בתי חולים עם הטיפול הרפואי המתועד. הפניות לטיפול בישראל נבחנות באופן קפדני יותר, על מנת להפחית את ההיזקקות לעלויות הטיפול הרפואי הגבוהות מאוד במערכת הישראלית. בתחילת מרס נחתם חוזה עם חברה פרטית, שתערוך ביקורת של חשבונות שהגישו בתי חולים ישראלים בשבע השנים האחרונות, שטרם נבדקו עד עתה. כן החל המשרד במדיניות חדשה לטיפול בלחץ המופעל על עובדי מערכת הבריאות מצד מטופלים, המתעקשים על טיפולים בחו"ל אף שניתן לטפל בהם במתקנים של משרד הבריאות; כעת, מטופלים המסרבים לקבל טיפול מקומי נדרשים לשלם בעצמם מחצית מעלויות הטיפול בחו"ל.

עזה: יותר מ-2,400 נותרים עקורים מאז ההסלמה במעשי האיבה בנובמבר 2012

כל המשפחות הנפגעות קיבלו סיוע בכסף מזומן

ההסלמה האחרונה במעשי האיבה ברצועת עזה ובדרום ישראל, שהתרחשה בין ה-14 ל-21 בנובמבר 2012, גרמה לעקירה משמעותית בתוך רצועת עזה. האוכלוסייה הנפגעת כוללת כ-12,000 בני אדם שנמלטו מבתיהם מחשש לחייהם או בעקבות התראות של הצבא הישראלי, וכן יותר מ-2,400 בני אדם ש-382 יחידות הדיור שבהן התגוררו נהרסו כליל (184 יחידות) או ניזוקו בלא תקנה (198 יחידות). כן מעריכים כי 8,000 יחידות דיור בקירוב ברחבי עזה ניזוקו באופן קל כתוצאה מתקיפות אוויריות והפגזות ישראליות.

עם כניסתו לתוקף של הסכם הפסקת האש, כל מי שנמלטו מבתיהם מחשש לחייהם או בעקבות התראות חזרו עליהם. מצד שני, עד לסוף פברואר עדיין היו כל המשפחות שאיבדו

יותר מ-2,400 בני אדם שבתייהם נהרסו או ניזוקו ללא תקנה במהלך סבב האלימות בחודש נובמבר 2012, עודם מתגוררים בדירות שכורות או שוהים אצל משפחות מארחות. למרות שעבודות השיקום מתנהלות בכשליש מ-382 הדירות שניזוקו, הן לא הסתיימו באף אחת מהן.

עלייה זמנית במחירי חומרי בניין בשל סגירת מנהרות

הרשויות המצריות נקטו החודש מספר צעדים לסגירתן של המנהרות המשמשות להברחה ועוברות מתחת לגבול עזה עם מצרים, כולל הצפת פתחיהן של מספר מנהרות בעברו המצרי של הגבול. המשרד לכלכלה לאומית בעזה קבע כי במחצית הראשונה של החודש ניכר ירידה זמנית בנפח חומרי הבניין והדלק המועברים במנהרות, אך זה שב והתאושש עד לסוף החודש. על פי הנתונים של המשרד לכלכלה לאומית, בנפח החודשי של מלט ופלדה ניכרה עלייה לעומת חודש ינואר (ב-30 ו-152 אחוזים בהתאמה), ואילו יבוא החצץ פחת במעט בלבד (בשיעור של 4 אחוזים). מחירים של חומרים אלה עלה בתחילת החודש ב-15 עד 20 אחוזים; עם זאת, על לסוף החודש חזרו מחירים אלה לשיעוריהם הנורמליים.

את בתיהן עקורות והתגוררו בדיור שכור או אצל משפחות מארחות. על פי ההערכות, כשליש מהבתים שנהרסו או ניזוקו קשות עדיין מצויים בתהליך בנייה מחדש / שיקום.

כל המשפחות העקורות כיום קיבלו סיוע בכסף מזומן מעד שלושה מקורות, לכיסוי דמי השכירות ורכישת ריהוט בסיסי ופריטים שאבדו יחד עם הבית. הרשויות בפעול בעזה השלימו חלוקה של הקצאה חד-פעמית בסך 3,000 דולרים ארה"ב לכל משפחה שביתה נהרס כליל, ו-2,000 דולרים ארה"ב לכל משפחה שביתה ניזוק קשות. משפחות שבתיהן נהרסו כליל קיבלו, בנוסף, 2,000 דולרים ארה"ב מייחסד לסיוע ופיתוח, עמותה מקומית שלא למטרות רווח.

בנוסף, סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם סיפקה לכל משפחות הפליטים שבתיהן נהרסו או ניזוקו קשות סך של 750 דולרים ארה"ב לכיסוי דמי שכירות לשישה חודשים (ינואר עד יוני 2013), ואילו תוכנית הפיתוח של האו"ם חילקה סכום זהה למשפחות שאינן משפחות פליטים. את ההתערבויות הללו מימנה הקרן המרכזית לתגובות חירום, קרן הומניטרית שהוקמה על ידי העצרת הכללית של האו"ם ב-2006, בכדי לאפשר מתן סיוע מהימן יותר ובמועד לנפגעי אסונות טבע וסכסוכים מזוינים. גורמים הומניטריים בשפ"כ הבטיחו מימון בשווי 8.2 מיליון דולרים ארה"ב מקרן תגובת החירום ההומניטרית, למיזמים הקשורים בהסלמה במעשי האיבה בעזה.

סיוע בכסף מזומן ניתן גם למשפחות שלבתיהן נגרם נזק קל. בעזרת הקרן המרכזית לתגובות חירום, מימנו סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם ותוכנית הפיתוח של האו"ם יותר מ-2,000 משפחות כאלה, כשהסכום הספציפי שקיבלה כל משפחה נקבע לאחר אומדן של הנזק. המשרד לעבודות ציבוריות ולדיור בעזה, יחד עם מספר ארגוני צדקה אסלאמיים מקומיים, התמקד ב-4,000 משפחות בקירוב.

מי שנעקרו בסבב מעשי האיבה האחרון הצטרפו ליותר מ-8,000 בני אדם שאיבדו את בתיהם במתקפת "עופרת יצוקה" בדצמבר 2008-ינואר 2009, וכן 2,100 נוספים שאיבדו את בתיהם בסבבי אלימות קודמים ונתרו עקורים. עקירות אלה החריפו עוד יותר את מחסור הדיור החמור ממילא המשפיע על אוכלוסיית עזה, וגורם לצפיפות יתר ולתנאי חיים ירודים. מחסור זה הוא תוצאה משולבת של גידול מהיר של האוכלוסייה והיעדר גישה

חודש פברואר רשם הסלמה בעימותים בהפגנות ופעולות מחאה שבמהלכן נפצעו 746 אזרחים, גידול פי שלוש בהשוואה לממוצע הפצועים החודשי ב-2012. קרוב ל-300 בני אדם נורו בקליעי מתכת מצופים גומי ואחד הנפגעים מת מפצעיו אלה.

כלכלית של העניים לדיור נאות. שיעורי האבטלה והעוני הגבוהים השוררים בעזה בשנים האחרונות מושפעים ישירות מן ההגבלות שמטילה ישראל על תנועת סחורות ובני אדם, במיוחד מאז החמרת המצור ביוני 2007.

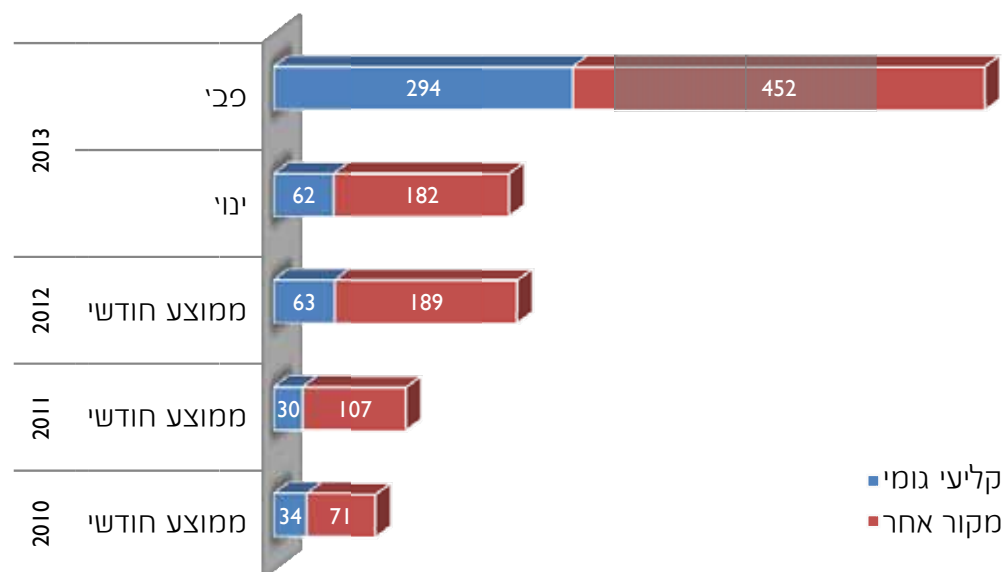
הסלמה בעימותים במהלך הפגנות הזדהות עם אסירים פלסטינים

חשש לנוכח העלייה במספר הפגיעות הקשות

בפברואר ניכרה הסלמה בעימותים בין פלסטינים לכוחות ישראלים, בעיקר בהקשר של ההפגנות הנמשכות מאז אמצע ינואר 2013, לאות הזדהות עם אסירים פלסטינים שובתי רעב בבתי כלא ישראליים. בסך הכול נפצעו במהלך החודש בעימותים עם כוחות ישראלים בגדה המערבית, כולל ירושלים המזרחית, 746 אזרחים פלסטינים; זהו המספר הגבוה ביותר של מקרי פגיעה של פלסטינים שנרשם בגדה המערבית בחודש יחיד מאז 2005, והוא גדול פי שלושה מן הנתון המקביל בחודש הקודם (244) וממוצע הפגיעות החודשי בשנת 2012 (252). כ-87% אחוזים ממקרי הפגיעה בחודש פברואר התרחשו במהלך "הפגנות למען אסירים".

במספר ההפגנות ובעוצמת העימותים ניכרה ירידה משמעותית לאחר ה-23 בפברואר, לאחר מותו של עציר פלסטיני, ערפאת גיראדאת (בן 30) בעת שהיה עצור בידי ישראל.³ נכון ל-10 במרס קיימו שמונה אסירים שביתת רעב, ביניהם שישה המוחזקים במעצר מנהלי (כליאה בלא אישום או משפט) ושניים ששוחררו בעסקת חילופי האסירים באוקטובר 2011 ונעצרו מחדש לאחר מכן.⁴ כמה מהפגנות המחאה החלו חודשים אחדים קודם לכן, כמו בכפר אל עיסאווייה שבירושלים המזרחית (ראו מסגרת: "הפגנות ושיטור באל-עיסאווייה"). נכון לעכשיו כלואים בישראל כ-4,600 פלסטינים מהשפי"כ, ביניהם כ-260 ילדים ועשר נשים, בשל מעשים, או חשד במעשים שבוצעו בקשר לכיבוש הישראלי; כ-160 מהם מוחזקים במעצר מנהלי.

פצועים פלסטינים בגדה המערבית על פי מקור הפגיעה

רחוב א-שוהדא היה בעבר עורק המסחר המרכזי של העיר חברון, וכן אזור מגורים מאוכלס בצפיפות. ב-1994, לאחר שמתנחל הרג 29 פלסטינים במערת המכפלה / מסגד אברהימי, סגרו הרשויות הישראליות את הרחוב לתנועת כלי רכב פלסטיניים; לאחר מכן, עם תחילת האינתיפאדה השנייה ב-2000, נסגרה מרבית הרחוב גם לתנועת הולכי רגל פלסטינים. בנוסף על כך, כ-80 חנויות לאורך הרחוב נסגרו בצווים צבאיים המתחדשים לפרקים. הרשויות הישראליות מצדיקות הגבלות אלו כאמצעי שמטרתו להגן על מתנחלים המתגוררים בשלוש התחלואות שהוקמו לאורך רחוב א-שוהדא (אברהם אבינו, בית הדסה ובית רומנו), תוך הפרה של המשפט הבינלאומי, ולאפשר להם לנהל חיים נורמליים, לרבות השימוש החופשי ברחוב.⁷

הגבלות הגישה הקשות אילצו את רובם הגדול של הפלסטינים המתגוררים לאורך הרחוב לנטוש את בתיהם ולעבור לגור במקומות אחרים.⁸ קומץ המשפחות הפלסטיניות שנותרו במקום מתמודדות עם תנאי חיים קשים. אף שחלקן מורשות באופן יוצא מן הכלל להשתמש בקטע קטן של הרחוב כדי להיכנס לביתהן, משפחות אחרות נאלצות להשתמש בכניסות אחרות לביתהן, או בגגות של שכניהן, כדי להיכנס לביתהן. כתוצאה מכך, פעילויות שאלמלא כן היו נורמליות, כמו הבאת מזון ורהיטים הביתה, הופכות למבצעים מסובכים; קבלת אורחים כמעט ואינה מתאפשרת. ילדים החיים בקרבת מקום ולומדים באחד מבתי הספר לאורך רחוב א-שוהדא או בצמוד אליו נאלצים לחצות מדי יום מחסומים ולעבור חיפושים. במקרי חירום, גישת אמבולנסים לרחוב מצריכה תיאום מוקדם עם הרשויות הישראליות, הגורם לעיתים קרובות לעיכובים.

בנוסף על כך, הפלסטינים החיים לאורך הרחוב חשופים בלא הרף להפחדות והצקה בידי מתנחלים. כמו באזורים אחרים בגדה המערבית, גם כאן רוב התלונות המוגשות במשטרת ישראל נסגרות בלא הגשת כתב אישום. את התנאים הללו מחריפים לעיתים קרובות מבצעים צבאיים תכופים שמבצע הצבא, הכוללים חיפושים בבתים, חקירות ומעצרים.

מופיד שרבאטי בן ה-47, אב לחמישה, חי בבית ישן בן שלוש קומות ברחוב א-שוהדא עם אחיו זיידאן, גם הוא אב לחמישה, ועם אימו: להוסיף צילום של מופיד

"החיים שלנו ברחוב א-שוהדא הם כמעט כמו חיים בכלא. בכל פעם שאנחנו נכנסים לרחוב או יוצאים ממנו אנחנו צריכים לעבור במחסום והחפצים שלנו נבדקים. מהילדים שלנו נשללה הילדות על כל ההיבטים שלה. הם אינם חופשיים לשחק ברחוב בכדור או לרכוב על אופניים מפני שברוב המקרים מתנחלים מציקים להם. כוחות ישראלים פולשים לביתנו בכל עת שהם רוצים בכך; כל פעם שברחוב שליך

הבית קורה משהו רע, הילדים שלנו מואשמים בכך ונחקרים. כשיש מקרה חירום רפואי, צריך תיאום מוקדם כדי שהאמבולנס יוכל להגיע לפה. אנחנו מרגישים כל כך מבודדים - ידידינו ובני משפחתנו אינם מבקרים אצלנו מפני שקשה להם להגיע לפה. שום דבר לא נורמלי פה, אבל בסופו של דבר זה הבית שלי, ירשתי אותו מאבי, הוא חשוב לי. נולדתי כאן, כל חיי וזיכרונותי נמצאים כאן, ולא אעזוב את המקום אלא כשאמות."

אל עיסאווייה הוא כפר פלסטיני בן 18,000 תושבים הממוקם בתוך הגבולות המוניציפליים של ירושלים. מאז אוגוסט 2012 קיימו התושבים באופן שוטף הפגנות הזדהות עם סאמר אל עיסאווי, אחד האסירים השובתים רעב מאז ה-1 באוגוסט 2012. אל עיסאווי, תושב הכפר, מוחה נגד מעצרו מחדש בנימוק שהפר את תנאי שחרורו במסגרת עסקת שליט לחילופי אסירים. התושבים מדווחים כי עם התחלת ההפגנות למען אסירים, הגבירה משטרת ישראל את פעילותה בתחומי הכפר, הכוללת מבצעי חיפושים ומעצרים והגבלות תנועה, וכן מסעות תכופים יותר לגביית מיסים וקנסות תנועה.

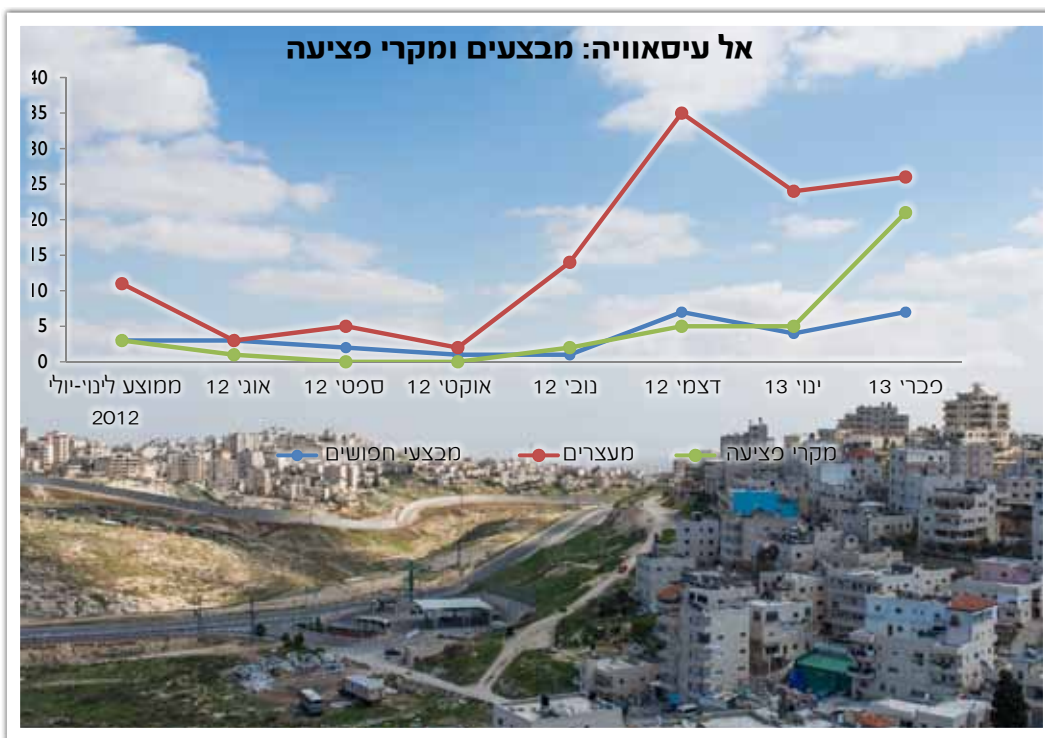
בין אוגוסט 2012 לינואר 2013 ניכרה עלייה משמעותית במספר מקרי הפציעה והמעצרים בכפר, בהשוואה לשבעת החודשים הקודמים (ראו תרשים). נציגים מן הכפר מעריכים כי בששת השבועות הראשונים ל-2013 נערכו מדי יום 4-5 חיפושים כבתיים בממוצע, וחמישה מבצעים צבאיים בממוצע. בדומה לכך, בעוד שב-2012 בוצעה באל עיסאווייה הריסה אחת של מחסן, בחודש יולי, ב-2013 הרסו הרשויות הישראליות 10 מבנים שלא שימשו למגורים ובית אחד בבנייה, שהיה שייך לאחיו של סאמר אל עיסאווי, וכן יישרו שטח אדמה בגודל חמישה דונמים, והרסו שוב ושוב את אוהל המחאה שהוקם לאות הזדהות עם אל עיסאווי.

האפשרויות לפיתוחו של אל עיסאווייה כלפי חוץ קוצצו קשות בעשורים האחרונים, ככל שהכפר הלך והוקף בהדרגה על ידי תשתיות ישראליות (קיימות או מתוכננות): התנחלות הגבעה הצרפתית ממערב, "גן לאומי" מתוכנן מדרום, הגדר ותוכנית ההתנחלות E1 ממזרח והגדר ואתר הטמנת אשפה מצפון. כן מדווחים התושבים על איכות ירודה של שירותים, לרבות מחסור בכיתות לימוד ובמגרשי משחקים ואיסוף אשפה לא מספיק, בצד קשיים חמורים בהשגת היתרי בנייה.⁹

מקרי פציעה נוספים נרשמו בהקשר של הפגנה שהתקיימה ב-22 בפברואר בחלק של העיר חברון שבשליטת ישראל (H2), כחלק ממסע לפתיחתו מחדש של רחוב א-שוהדא. לפלסטינים אסור לנסוע או ללכת במרבית הרחוב, שהיה בעבר המרכז המסחרי של העיר וכעת הוא נגיש רק למתנחלים (ראו מסגרת: "רחוב א-שוהדא: החיים בליבה של עיר רפאים").

ההסלמה במעשי האלימות במהלך החודש מוצאת את ביטוייה במספר המתקפות של פלסטינים נגד כוחות ביטחון ישראלים, שנרשמו על ידי שירות הביטחון הישראלי (שבי"כ), ואשר מספרן עלה ב-66 אחוזים לעומת ינואר (138 לעומת 83). כ-86 אחוזים מהמתקפות בפברואר (119) היו יידוי בקבוקי תבערה, ואילו היתר כללו השלכת מטעני נפץ, יריות ודקירות. שני חיילים ישראלים נפצעו כתוצאה מתקריות אלה.⁵

בסך הכול נרשם בפברואר לא רק מספר שיא של מקרי פציעה של פלסטינים, אלא גם המספר הגדול ביותר זה שנים אחדות של נפגעים מקליעי מתכת מצופים גומי, הן במונחים מוחלטים (310) והן באחוזים מכלל מקרי הנפגעים (42 אחוזים). עם הקורבנות נמנה צעיר בן 23 מהכפר עבוד (נפת רמאללה), שנפגע ב-22 בפברואר בראשו מפגיעת קליע מתכת מצופה גומי, ומת מפצעיו כעבור שבועיים. בשל טבעה של תחמושת זו, העלולה להיות קטלנית, אוסרים כללי הפתיחה באש הישראלים להשתמש בה בירי לעבר פלג הגוף העליון.

בנוסף על כך הייתה עלייה במספר בני האדם שנורו ונפצעו מתחמושת חיה ברחבי הגדה המערבית: 22 לעומת ממוצע חודשי של חמישה ב-2012. הנפגעים כוללים נער בן 16 ממחנה הפליטים עאידה (נפת בית לחם) וגבר בן 32 ממחנה הפליטים קלנדיה (נפת ירושלים), שנורה בראשו והוא עדיין במצב אנוש.

היעדר אחריות במקרים שבהם מפגינים נפצעים קשה בידי כוחות ישראליים ממשיך לעורר דאגה. עד עתה לא הביא אף אחד מן המקרים הללו לפתיחה בחקירה של יחידת מצי"ח של המשטרה הצבאית הישראלית, המנגנון היחיד היכול להוביל להגשת תביעה. חקירות כאלה נפתחות באופן אוטומטי רק במקרים של הרג אזרח בידי חייל ישראלי, אבל לא במקרים המביאים לפציעה. במקרים כאלה עשוי להיפתח "תחקיר מבצעי", שעל סמך ממצאיו עשויה להתקבל החלה לפתוח בחקירת מצי"ח. ברם, כפי שציינה לאחרונה ועדה ישראלית רשמית (ועדת טירקל), כמנגנון, התחקיר המבצעי איננו מספיק על מנת ליידע בדבר הצורך לפתוח בחקירה פלילית.⁶

נמשכת פעילות מתנחלים בשכונות מגורים פלסטיניות בירושלים המזרחית

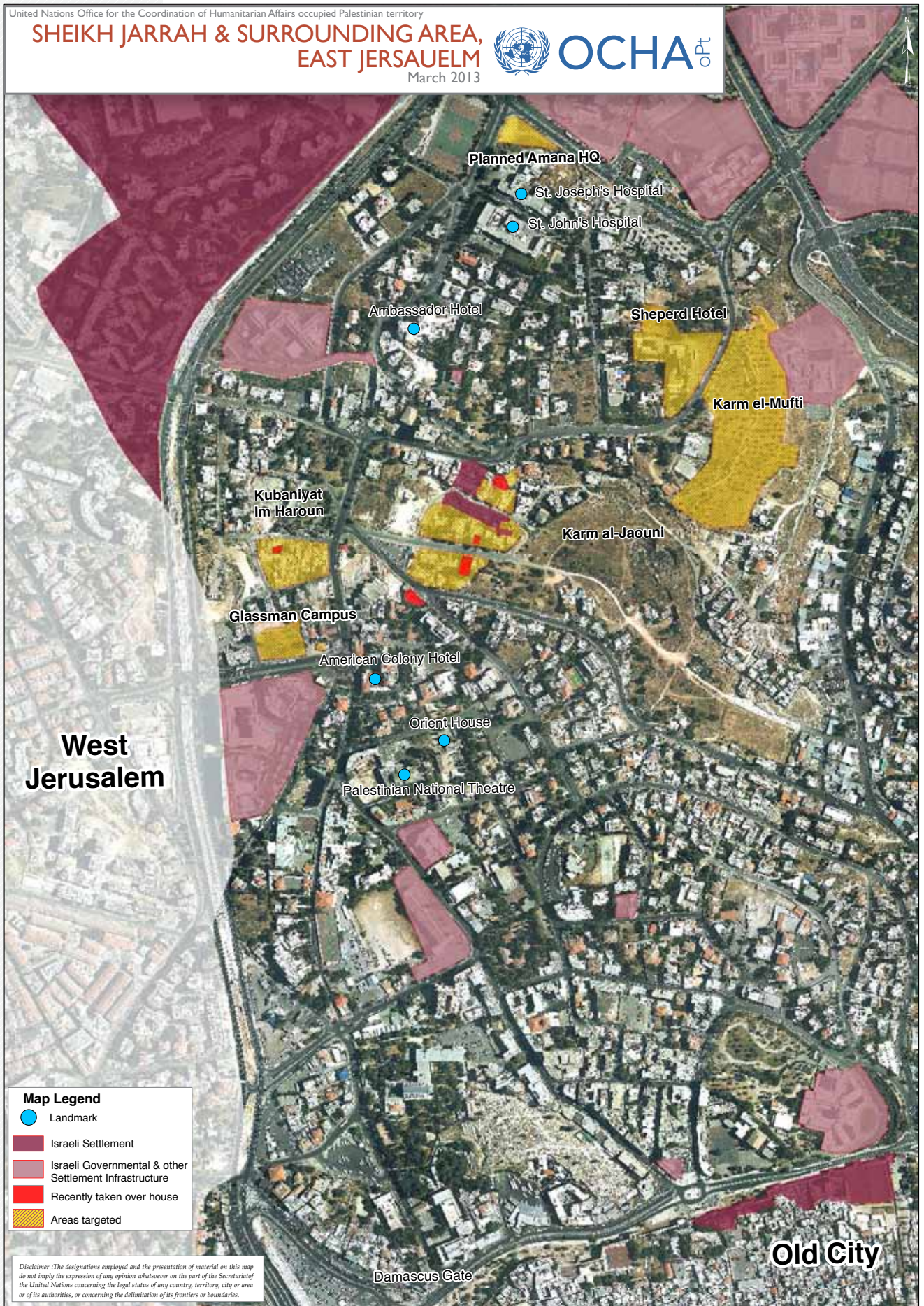
נראה כי קרב ובא גירוש כפוי בשכונת שייחי גיראח

בירושלים המזרחית ממשיכות עמותות מתנחלים להתמקד בשכונות מגורים פלסטיניות מיושבות בצפיפות, במיוחד במה שמכונה אזור "האגן הקדוש" - הכולל את הרובע המוסלמי והנוצרי של העיר העתיקה, סילוואן, שייחי גיראח, א-טור (הר הזיתים), ואדי ג'וז, ראס אל עמוד וגיבל אל מוכבר. מעריכים כי באזורים אלה מתגוררים כ-2,000 מתנחלים, בנכסים שהופקעו באמצעות חוק נכסי נפקדים; או על בסיס בעלות יהודית קודמת לכאורה; במבנים שנרכשו מבעליהם הפלסטינים; ובכתי מגורים שנבנו במיוחד לשם כך במימון של עמותות מתנחלים.⁰¹

כשל מיקומה האסטרטגי של שכונת המגורים שייחי גיראח, הממוקמת מצפון לעיר העתיקה, ניהלו בשנים האחרונות עמותות מתנחלים מאמצים עיקשים ומתמשכים להשתלט על

SHEIKH JARRAH & SURROUNDING AREA, EAST JERSAUELM

March 2013

אדמות ונכסים בתחומיה. מאז שלהי 2008 גרשו הרשויות הישראליות בכוח יותר מ-60 פלסטינים, 24 מהם ילדים, מבתיהם באזור כרם אל גיעוני של שייחי גיראח. הגירושים בוצעו על סמך הטענה כי האדמה הייתה בבעלות יחידים או עמותות יהודיים בירושלים המזרחית קודם ל-1948. החוק הישראלי מכיר בתביעות כאלה ובה בעת מונע זכויות שוות מפליטים פלסטינים שבבעלותם אדמה או נכסים באזורים המצויים כיום בישראל.

מייד לאחר הגירושים נמסרו הבתים לעמותות מתנחלים, המתגוררות כבר בכמה מבנים אחרים באזור. על פי תוכניות שהוגשו לעיריית ירושלים, מתכוונים המתנחלים להרוס בסופו של דבר את האזור כולו, לרבות 28 בתים פלסטיניים, בכדי לפנות מקום להתנחלות חדשה. התוכניות מאיימות להביא לעקירתם של 300 התושבים הפלסטינים של כרם אל גיעוני, רובם פליטים פלסטינים שעברו לאזור ב-1956, במסגרת תוכנית שיכון במימון סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם. כרגע מתנהלים הליכי גירוש רשמיים נגד שמונה משפחות מורחבות פלסטיניות, החיות בצילה של סכנת גירוש קרבה ובאה.¹¹

כמו כן התמקדו עמותות מתנחלים במתחם אום הארון, בחלקה המערבי של שייחי גיראח. באזור זה קיימת מחלוקת מתמשכת בסוגיית הבעלות בין תושבים פלסטינים לאפוטרופוס הכללי הישראלי,²¹ הפועל מטעם ישראלים שהאדמה הייתה לכאורה בבעלותם לפני 1948, ובשם בעלים יהודים אחרים. במתחם אל הארון חיים כ-200 דיירים פלסטינים, במבנים מוזנחים ומטים ליפול, כאשר בכל בית חיה יותר ממשפחה מורחבת אחת. הקרב המשפטי הממושך שניטש על האדמה בשכונה הגיע אל קצו בספטמבר 2010, כשבית המשפט העליון הישראלי פסק לטובת האפוטרופוס הכללי ויחידים ישראלים אחרים, והגיע למסקנה כי הצליחו להוכיח בעלות על האדמה במתחם אום הארון. פסיקת בית המשפט העליון הגבירה משמעותית את הסיכויים לגירוש ולעקירה העתידיים של הפלסטינים החיים באזור זה, רובם פליטים.

בסכנת גירוש קרובה: המקרה של משפחה שמאסנה

משפחת שמאסנה, שחיה בביתה שבמתחם אום הארון מאז 1964, הפכה מטרה להליכי גירוש שנקטו נגדה האפוטרופוס הכללי ובעלי הקרקע היהודים, שבגינם מצויות 10 נפשות, שלוש מהן ילדים, בסכנה קרובה של עקירה. המשפחה שילמה לאפוטרופוס הכללי שכר דירה שנתי בין השנים 1972 ל-2009, שלאחריה סירב האפוטרופוס, בהוראת יורשיו של

אירגוני מתנחלים הגבירו את מאמצי ההשתלטות על אדמות ורכוש בשכונת שייחי גיראח האסטרטגית. הליכי גירוש המתנהלים בבית משפט ישראלי העמידו משפחה בת עשר נפשות (משפחת שמאסנה) בסכנת עקירה מיידית.

בעליה היהודי המקורי של הקרקע, לחדש את החוזה. אך שכמה מן המשפחות הפלסטיניות במתחם אום הארון מוגנות על ידי חוק הגנת הדייר משנת 1972, משפחת שמאסנה מדווחת כי אינם זכאים לכך מפני שלא היה להם הסכם שכירות בכתב עם הפלסטיני שהשכיר להם את הנכס בין 1964 ל-1967. נכון להיום ניתנו שני פסקי דין של בית משפט שהורו על גירוש המשפחה.³¹ עורך דינה של המשפחה עתר לאחרונה נגד הגירוש לבית המשפט הגבוה הישראלי, ופסיקת בית המשפט העליון הישראלי צפויה להתקבל כמושב המתוכנן ל-20 במאי 2013.

הוריו של מחמד שמאסנה, המתגוררים בבית כמעט חמישים שנה, מזועזעים מהאפשרות שייאלצו לעזוב את ביתם. מחמד, רעייתו וששת ילדיהם מודאגים במיוחד מהשפעת הגירוש על זוג הקשישים: האב כבר לקה בעבר בשני התקפי לב והאם היא חולת לוקמיה. מסביר מחמד:

"ממשיכים להתייחס אלינו כאל זרים בארצנו... איזה חוק או זכות אנושיים יכולים להצדיק גירוש בכוח של שני קשישים מהבית שבו התגוררו ברציפות חמישים שנה? אם מערכת המשפט הישראלית מתירה ליהודים ישראלים לתבוע נכסים מלפני 1948 בירושלים המזרחית, למה היא מתעלמת מתביעות הבעלות של פליטים פלסטינים בטלבייה, ליפתא וכל החלקים האחרים של פלסטין ההיסטורית?"

עקירה

במקרים החמורים ביותר, בעיר העתיקה, בסילואן ולאחרונה בשייחי גראח, הפקעה של רכוש פלסטיני בידי מתנחלים הביאה לאובדן רכוש ולגירוש של התושבים הפלסטינים שהתגוררו בנכסים במשך שנים רבות. לעקירה שכזו נודעת השפעה גופנית, חברתית, כלכלית ורגשית קשה על המשפחות הפלסטיניות המעורבות. מלבד אובדן בית המשפחה - הנכס המרכזי שלה והמקור העיקרי לביטחון פיסי וכלכלי - העקירה גורמת לעיתים קרובות לשיבוש המחיה, לעלייה בעוני ולירידה ברמת החיים, וכן להגבלת הגישה לשירותים בסיסיים כמו מים, חינוך ושירותי בריאות. כמו כן משפחות עלולות למצוא את עצמן נאלצות לפצות את העירייה על ההוצאות הכרוכות בגירושן. משפחות מרוששות מלכתחילה נאלצות לשלם שכר טרחה גבוה לעורכי הדין כל עוד התיק שלהן מתנהל בבתי המשפט, תשלומים המהווים נטל כספי נוסף. ההשפעה השלילית על ילדים הורסנית במיוחד וכוללת הפרעת דחק פוסט-טראומטית, דיכאון, חרדה וירידה בהישגים הלימודיים.

1. לחומר רקע נוסף ראו: http://www.disasterscharter.org/c/document_library/get_file?folderId=3&name=DLFE-2502.pdf
2. ארגון הבריאות העולמי, "הזכות לבריאות: מחסומים בפני גישה לשירותי בריאות בשטח הפלסטיני הכבוש, 2011 ו-2012", מרס 2013.
3. האיש מת בכלא מגידו שבצפון ישראל. נסיבות מותו עדיין שנויות במחלוקת: רופא פלסטיני שהשתתף בנתיחה שלאחר המוות הגיע למסקנה שמותו נגרם כתוצאה מעינויים; הרשויות הישראליות טרם הגיעו למסקנה בדבר ממצאי הנתיחה, אבל פסלו את האפשרות שגיראדאת עונה.
4. אגודת אדמיר לתמיכה באסירים ולזכויות אדם.
5. שירות הביטחון הכללי, דוח חודשי, פברואר 2013.
6. ועדת החקירה הציבורית לבדיקת אירועי המשט הטורקי מ-31 במאי 2010, ועדת טירקל, פברואר 2013.
7. בעקבות הסכם משנת 1997 עם הארגון לשחרור פלסטין (אש"ף), המשיכה ישראל להחזיק בשליטה מלאה ביותר מ-20% של העיר חברון, אזור המכונה H2. אוכלוסיית H2 כללה יותר מ-48,000 פלסטינים החיים לצד כמה מאות מתנחלים, המתגוררים בחמש התנחלויות נפרדות. 6,000 פלסטינים בקירוב חיים בשכונות צמודות לחמש ההתנחלויות, לרבות מרבית העיר העתיקה של חברון.
8. ראו "בצלם" והאגודה להגנת זכויות האזרח בישראל - "מדיניות ההפרדה הישראלית ודחיקת רגליהם של פלסטינים ממרכז חברון", מאי 2007.
9. למידע נוסף על אל עיסאווייה ראו המשרד לתיאום עניינים הומניטריים, "ירושלים המזרחית: בעיות הומניטאריות עיקריות", מרס 2011.
10. ראו המשרד לתיאום עניינים הומניטריים, "ירושלים המזרחית: בעיות הומניטאריות עיקריות", מרס 2011, עמי 54-57. http://www.ochaopt.org/documents/ocha_opt_jerusalem_report_2011_03_23_web_english.pdf
11. ראו המשרד לתיאום עניינים הומניטריים, "המקרה של שייחי ג'ראח: גרסה מעודכנת, אוקטובר 2010". http://www.ochaopt.org/documents/ocha_opt_sheikh_jarrah_factsheet_2010_10_11_hebrew.pdf
12. האפוטרופוס הכללי הינו הישות המשפטית המשמשת כנאמן המופקד על כל נכס בירושלים המזרחית שהוחזק בידי האפוטרופוס הירדני לנכסי אויב לפני הכיבוש והסיפוח הישראליים של האזור, ב-1967.
13. פסק הדין הראשון שהורה על גירוש ניתן על ידי בית משפט השלום בירושלים ביוני 2011, והשני על ידי בית המשפט המחוזי בדצמבר 2012.

סוכנויות או"ם וארגונים התורמים לדוח זה:

United Nations Children's Fund (UNICEF), United Nations Development Programme (UNDP), United Nations Development Fund for Women (UNIFEM), United Nations Educational Scientific and Cultural Organization (UNESCO), United Nations Food and Agricultural Organization (FAO), United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), United Nations Office for the High Commissioner of Human Rights (OHCHR), United Nations Population Fund (UNFPA), United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA), United Nations Special Coordinator for the Middle East Peace Process (UNSCO), World Food Programme (WFP), World Health Organization (WHO), Al Haq, Badil, Save the Children (UK), Defence for Children International – Palestine Section (DCI-PS), Oxfam GB, Palestine Hydrology Group (PHG), Campaign for the Right to Enter, Action Against Hunger (ACF).

לפרטים ולמידע נוספים נא לכנות למר יחזקאל ליין, lein@un.org, טל: 5829962 02

הנוסח המחייב הוא הדוח המלא בשפה האנגלית; לקריאתו פנו לאתר OCHA:

http://www.ochaopt.org/documents/ocha_opt_the_humanitarian_monitor_2013_03_25_english.pdf

טבלאות עם נתונים מפורטים על מדי הגנה ניתן לקרוא בדוח בשפה האנגלית,

http://www.ochaopt.org/documents/ocha_opt_the_humanitarian_monitor_2013_03_25_english.pdf